

ГОДИШЕН ОТЧЕТ '2003

- ◆ ДИАЛОГ
- ◆ ОБУЧЕНИЕ
- ◆ ИНФОРМАЦИЯ
- ◆ ПОДКРЕПА
- ◆ ПОБРАТИМЯВАНЕ
- ◆ УСТОИЧИВОСТ

ФОНДАЦИЯ ЗА РЕФОРМА В МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ

Независим професионален ресурсен център, подкрепящ местната демокрация

ЕКИПЪТ НА ФРМС

Изпълнителен директор:
Гинка Капитанова, gkaritanova@flgr.bg
Финансов директор:
Здравко Сечков
Програмен директор:
Веселина Комитска

ЕКИП "ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПАРТНЬОРСТВА И ПРОГРАМИ"

Веселина Комитска
програмен директор
vkomitska@flgr.bg

Ралица Вълкова
административен
сътрудник
rvalkova@flgr.bg

ЕКИП "ОБУЧИТЕЛНИ ПРОГРАМИ"

Николета Ефремова
ръководител екип "Обучителни
програми"
nefremova@flgr.bg

Марина Димова
програмен сътрудник
mdimova@flgr.bg

Христина Ковачева
специалист обучение и
координатор програма
"Подобряване на социалната среда"
skovacheva@flgr.bg

Лилия Каменова
административен сътрудник
lkameneva@flgr.bg

ЕКИП "ИНФОРМАЦИОННА ДЕЙНОСТ"

Татяна Димитрова
ръководител екип
"Информационна дейност"
tdimitrova@flgr.bg

Росица Райчева
редактор/специалист
предпечат и дизайн
rraycheva@flgr.bg

Богдана Шопова
координатор проект "Иновационни
практики" и ЛОГИН
bshopova@flgr.bg

Ангел Георгиев
специалист
"Информационни системи
и технологии"
ageorgiev@flgr.bg

ЕКИП "ФИНАНСИРАЩИ ПРОГРАМИ"

Тодор Младенов
ръководител екип
"Финансиращи програми"
tmladenov@flgr.bg

Петър Чесновски
специалист
"Финансиращи програми"
ptchesnovsky@flgr.bg

Андрей Горанов
специалист
"Финансиращи програми"
agoranov@flgr.bg

Ирена Бонева
програмен сътрудник
iboneva@flgr.bg

Надежда Самсарова
административен
сътрудник
nsamsarova@flgr.bg

ЕКИП "ФИНАНСОВО-АДМИНИСТРАТИВЕН"

Здравко Сечков
финансов директор
zsechkov@flgr.bg

Елена Паскалева
главен счетоводител
epaskaleva@flgr.bg

Демир Деянов
офис мениджър
ddeyanov@flgr.bg

Елвира Колева
касиер-счетоводител
ekoleva@flgr.bg

ЕКИП "МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО"

Ина Райчева
ръководител екип
"Техническо побратимяване"
sraycheva@flgr.bg

Антоанета Матеева
специалист програма
"Техническо побратимяване"
amateeva@flgr.bg

Невена Младенова
координатор проект
"Местно икономическо
развитие"
nkaneva@flgr.bg

Росица Петрова
касиер-счетоводител
rpetrova@flgr.bg

Камелия Борисова
технически сътрудник

Скъпи партньори и читатели,

2003 година отбеляза важен етап в работата на Фондацията за реформа в местното самоуправление. Осмата поредна година от старта на нашата работа в подкрепа на местната демокрация в България бе и последна за общинския мандат 1999-2003. Съзнавайки своята роля на ключова организация в българското местно самоуправление, ФРМС целенасочено и адекватно отговори на очакванията да бъде основен гарант за приемственост в местното самоуправление между двата общински мандата на национално ниво.

Изминалата година бе и време за равностметка. Тя показва, че за четирите години на предходния мандат ФРМС е оказала следната подкрепа на общините в цифри и факти:

- 22 национални дискуссионни форума със 170 препоръки;
- 4000 представители на местната власт обучени в 160 семинара;
- 200 информационни издания и близо 500 иновационни практики;
- \$2,84 милиона пряка подкрепа за местни проекти;
- 26 проекта основани на международно сътрудничество между общини.

През 2003 г. екипът на ФРМС сериозно се ангажира да осигури успешното предаване на новите общински ръководства на ценно ноу-хау и доказали се в българската практика новаторски управленски модели. Обобщихме и по разнообразни начини непосредствено след Местни избори '2003 направихме тези знания и умения достъпни до възможно най-широк кръг български общини и техни партньори. С много от практиките, чието приложение на местно ниво ФРМС последователно подпомага, българските местни власти изпреварват колегите си от другите балкански и някои източноевропейски страни. Ярки примери за това има в сферите на административното обслужване, електронното управление, местното развитие основано на широко участие, общинския маркетинг, етиката и прозрачността, евроинтеграцията, децентрализацията на социалните дейности.

ФРМС направи необходимото, за да могат следващите местни управи да надграждат постигнатото до тук, и се обърна към тях с покана да създаваме заедно нови успешни практики в общия ни стремеж към по-демократично и по-ефективно местно самоуправление в България. С нови сили и енергия ФРМС ще продължава да реализира своята МИСИЯ като предлага информация, консултации и подкрепа, фокусирани върху специфичните нужди на потребителите, провокира иновации в местното самоуправление, действа като посредник и изгражда широка мрежа от вътрешни и международни партньорства.

Гинка Капитанова,
изпълнителен директор

НАШИТЕ СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

1. Стимулираме диалог и постигане на обществен консенсус за ефективна политика и съвместни инициативи между местни, регионални и централна власт и техните граждански партньори ... стр. 2
2. Предоставяме възможности за професионално развитие и консултации на местните власти и техните граждански партньори с цел по-добро управление ... стр. 4
3. Осигуряваме необходимата и актуална информация на различни потребители посредством подходящи технологии ... стр. 6
4. Повишаваме своя капацитет да подкрепяме реализацията на проекти на неправителствени организации и общини ... стр. 8
5. Подпомагаме местните власти в създаването на международни партньорства, базирани на професионалните им интереси ... стр. 10
6. Осигуряваме своята устойчивост като организация с идеална цел ... стр. 12

Стратегическа цел 1

ФРМС ИМА БЕЗСПОРЕН АВТОРИТЕТ НА ПОСРЕДНИК МЕЖДУ РАЗЛИЧНИ НИВА НА УПРАВЛЕНИЕ И ЗАИНТЕРЕСОВАНИ СТРАНИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ДИАЛОГ И ОБЩЕСТВЕН КОНСЕНСУС ПО ЗНАЧИМИ ЗА МЕСТНИТЕ ВЛАСТИ ВЪПРОСИ НА ПОЛИТИКАТА И ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО

ДИАЛОГ И КОНСЕНСУС

Днешната среща е важен принос в дебата за въвеждането на е-управление. В края на този форум вие ще можете да формулирате как да се интегрира вече постигнатото от общините в Националната стратегия за електронно правителство. - **Дebra Макфарланд, директор на Американската агенция за международно развитие в България**

Държавната администрация не познава проблематиката на местно ниво. Това прави още по-важна ролята на ФРМС, която поставя на дневен ред проблемите на електронното управление, спомага за предаване на добри практики, събира специалистите и ги кара да работят за общата цел. - **Правда Димова, началник отдел "Канцелария на кмета", Община град Добрич**

Конференцията по местно икономическо развитие бе на високо ниво, а информацията - изчерпателна. Споделиха се доста практики за това, което са направили останалите общини, и дори си "откраднах" няколко идеи. - **Румяна Митраджиева, гл. експерт "Инвестиционна политика", Община Стралджа**

Изключително високо цена този форум, начина, по който са подбрани участниците и темите, възможността да говорим за проблемите. - **Наталия Александрова, главен секретар, Областна администрация - Враца**

С проведените през 2003 г. три дискуссионни форума с 340 участници ФРМС стимулира партньорство и ефективен диалог, отразяващ гледната точка на общините и гражданския сектор. Както самостоятелно, така и чрез съвместни инициативи с други партньори ФРМС успя да формира обществен консенсус за нужните законодателни промени и обмен на полезни практики в областите: електронно управление, местно икономическо развитие, усвояване на предприемаческите фондове на ЕС, публично-частните партньорства.

Ползотворното партньорство на ФРМС с Парламентарната комисия по местно самоуправление, регионална политика и благоустройство продължи на основата на съществуващия Меморандум за сътрудничество от 2001 г. Комисията и ФРМС приеха **съвместна работна програма** за периода май 2003 - май 2004 г. в областите: осъществяване на успешна реформа в местното самоуправление в България; евроинтеграция и ролята на общините в предприемаческия процес; регионална политика и развитие и прилагане принципа на партньорството във всички етапи на тяхната реализация.

На 13 и 14 февруари 2003 г. ФРМС проведе дискуссионен форум озаглавен **"е-Местни вл@сти"**. Сред 130-те участници бяха държавни експерти, кметове на общини и общински специалисти по информационно осигуряване и технологии, представители на асоциации на общини и други НПО. На форума бяха споделени водещи иновационни практики на български общини и техни партньори в областта на информационните и комуникационните технологии. ФРМС отличи победителите в обявения конкурс по темата, в който се състезаваха 26 практики от 15 общини и организации. **Наградата "е-Общин@"** спечели Община град Добрич. На форума бе сформиран Инициативен комитет за учредяване на асоциация на специалистите по информационни технологии в публичната администрация. В заключение участниците обсъдиха и приеха **Декл@рация** до централната власт с поръки за предприемане на конкретни действия и заявената воля на общините за партньорство с държавните институции за постигане целите на Националната стратегия за електронно правителство.

На 5 и 6 юни 2003 г. ФРМС проведе конференция на тема **"Местното икономическо развитие: партньорства и механизми за взаимодействие"**. Форумът откри лично Н. П. Джеймс Пардю, посланик на САЩ в България. Сред 100-те участници бяха общински кметове и специалисти, експерти на Министерство на икономиката и Министерство на регионалното развитие и благоустройството, областни управители, инвеститори и неправителствени организации. На форума бяха очерчани тенденциите и приоритетите на местното икономическо развитие в България и споделени поуки, практики и примери за партньорство между местната и централната власт и бизнеса. В края на форума участниците се обединиха около пет основни препоръки за постигане на по-благоприятна за местното икономическо развитие законодателна среда, засилени правомощия на общините да създават стимули за бизнеса и по-добри условия за сътрудничество между различните институции.

На 27 и 28 ноември 2003 г. ФРМС проведе конференция на тема **"Българските общини - компетентни участници в усвояването на фондовете на Европейския съюз"**. Сред над 110-те участници присъстваха представители на общински и областни администрации, неправителствени организации и експерти от цялата страна. На форума бе дискутирана ролята на общините в процеса на присъединяването на България към ЕС и анализирани готовността и административния капацитет на българските общини да усвояват средства от предприемаческите фондове на ЕС. В заключение участниците изработиха дванадесет

сет предложения и препоръки, свързани с нуждата от подобряване на обучението за общините, техният достъп до информация за фондовете, диалог и партньорски инициативи с централната власт в този процес.

През 2003 г. ФРМС реализира съвместно със Столична община и столичния омбудсман първи по рода си в България проект **"Етажната собственост - как да живеем заедно"**. Чрез него бе създаден модел за гражданско участие чрез нови канали за комуникация между общината, районните администрации, управителите на жилищни сгради и гражданите. Проектът обхваща 24-те софийски района. Бе публикуван "Наръчник на домоуправителя" с практически съвети и информация, бе въведен регистър на управителите на етажна собственост в столицата.

Съвместно с Българската международна стопанска асоциация (БИБА) ФРМС бе съорганизатор на кръгла маса **"Публично-частните партньорства при управлението на ВиК системите в България"** (30 април 2003 г., НДК). В нея взеха участие различните заинтересовани страни, а основният дискутиран въпрос бе как ефективно да се регулира водният сектор.

На 27 и 29 май 2003 г. в София се проведе Международна конференция **"Местно икономическо развитие по дължината на Транспортен коридор VIII"**. ФРМС бе партньор на Американско-албанската асоциация за развитие и търговия и Столична община в организирането на този форум, който запозна участниците от различни балкански страни с начините, по които общините около Транспортен коридор VIII могат да планират своето икономическо развитие чрез стратегическо планиране и публично-частни партньорства.

ПРОФЕСИОНАЛНО ОБУЧЕНИЕ

Изявявам искрена благодарност за възможността експерти от областната администрация да бъдат обучени в проведените от ФРМС модули "Българските общини - компетентни участници в усвояването на фондовете на ЕС". Получените знания и материали, както и съществените контакти с колеги от местните и регионални власти на Североизточен район ще подпомогнат работата на експертите. - **Красимир Генчев, областен управител на Област Велико Търново**

Получените теоретични и практически знания ще ми бъдат от конкретна полза при избора на финансираща програма, подхода при разработването на проектите и тяхното изпълнение. - **Красимир Станков, Община Димитровград**

Сърдечни благодарности на вашата екип за организирането на семинара "Имиджът на кмета: от избори до избори". Работата бе изключително полезна за всички участници. Информацията беше поднесена по блестящ и интригуващ начин. - **Гинка Чавдарова, изпълнителен директор на Националното сдружение на общините**

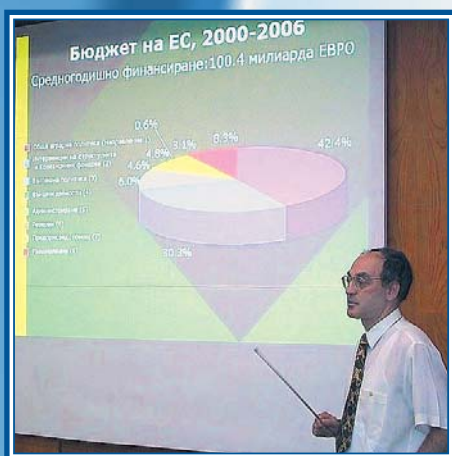
Очаквах разговор, дискусия, сблъсък на гледни точки, обмяна на мнения и опит, а не сухи лекции. Очакванията ми се оправдаха! - **Споделено в анкетата от участник в обучението за общински ПР-специалисти**

С проведените **22 семинара с 621 участници** за поредна година ФРМС удовлетвори актуални потребности от професионално развитие на общинските специалисти и представителите на местната власт. Основните теми на организирания през 2003 г. курсове за обучение бяха: обслужване на гражданите; формиране на общинска политика за развитие; финансови инструменти на ЕС; подготовка на проекти; управление, контрол и наблюдение на проекти, финансирани от ЕС и други източници; годишно счетоводно приключване на организациите в бюджетната сфера; местно икономическо развитие; професионални умения на общинските ПР-специалисти; имиджът на кмета от избори до избори; новите моменти в правния режим на социалните услуги.

ИСПА и САПАРД; изготвяне, изпълнение и оценка на местни проекти. В резултат от обучението се повишиха техните познания и готовност за изработване, управление и реализация на проекти със средства от фондовете на ЕС, като непосредствено след курса обучаемиите изготвиха и подадоха **20 общински проектпредложения** за финансиране от източници на ЕС.

ФРМС проведе два семинара за общински специалисти по връзки с обществеността съвместно с Асоциацията на специалистите по комуникации в общините (АСКО) с общо 55 участници. През април 2003 г. във Велинград 26 участници от цялата страна се обучаваха по темата "**Професионални умения на общинския ПР-специалист за информационно обезпечаване на местни избори**". На семинара бе представена нормативната уредба, уреждаща участието на общинската администрация в организационно-техническата подготовка на избори, и бяха изяснени специфичните функции на ПР-специалиста в този процес. През юни 2003 г. в София ФРМС и АСКО проведоха семинар, озаглавен "**Професионални отговорности на общинския ПР-специалист**" с участието на 30 общински ПР-специалисти. Те се запознаха с изисквания за атестиране работата на държавните служители и на базата на регламентирания формат на длъжностна характеристика изработиха **базисна длъжностна характеристика на общински ПР-специалист**. Участниците съставиха и приеха Етичен кодекс на АСКО, както и послание към общинските ПР-специалисти от следващия мандат.

Близо 90 служители от общински и областни администрации преминаха успешно дългосрочен курс на обучение по проекта на ФРМС "**Българските общини - компетентни участници в усвояването на фондовете на Европейския съюз**" с подкрепата на Фондация "Отворено общество" - София. Участниците - главно от Североизточен и Южен Централен район за планиране - се обучаваха последователно в четири модула по темите: изготвяне на общински стратегии за развитие; финансови инструменти на ЕС; работа с предприемачините програми ФАР,

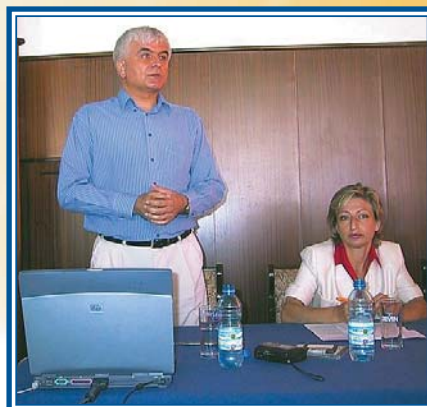

На 12 юли 2003 г., в рамките на последното за мандата Общо събрание на НСОРБ, ФРМС проведе дискуссионен семинар **"Имиджът на кмета: от избори до избори"**. За проявения интерес към темата свидетелства броят участници - над 80 кметове на общини. Коментирани бяха ключовите въпроси: как могат да се представят успехите на мандата като основа на позитивна предизборна кампания, какви са актуалните обществените нагласи за разлика от 1999 г., как се формулират правилни послания.

В периода юли - октомври 2003 г. екип на ФРМС участва активно в изготвянето на програмата и работните материали за **ориентационните семинари** за обучение на кметове и общински съветници в началото на новия мандат, както и в подготовката на преподавателите по темата "Партньорство с медиите, гражданите и бизнеса". През декември Фондацията проведе първия пилотен семинар от поредицата.

През 2003 г. бяха проучени възможностите за институционализиране на обучението, предлагано от Фондацията. През февруари бе създаден **Център за професионално обучение** към ФРМС. Сключен бе договор за провеждане на курсове за следдипломна квалификация през 2004 г. съвместно със Софийския университет "Св. Климент Охридски" в следните модули: Местни финанси и бюджет; Подготовка и управление на проекти по предприемаческите фондове на ЕС; Управление на човешките ресурси; Основи на управлението на инфраструктурата; Организационни и управленски умения; Управление на общинската собственост; Връзки с обществеността; Стратегическо планиране; Устройство на територията; Общински социални услуги; Основи на местното икономическо развитие.

ФРМС проведе през ноември 2003 г. учебно посещение в Унгария и САЩ на тема **"Подобряване на общинските услуги за гражданите"**. 12-те български участници бяха секретари и специалисти от администрацията от различни общини, представители на Агенцията за социално подпомагане. Обучението, подкрепено от AAMP по програма World Learning, се проведе в Будапеща и в Талахаси, Флорида. Групата посети държавни и общински институции, отговорни за предоставянето на социални услуги, и много неправителствени организации. В резултат от натрупаните познания участниците се ангажираха да инициират налагането на ефективна система за социално подпомагане в България посредством децентрализирано предлагане на социални услуги. Те ще работят заедно за осигуряване на координацията между заинтересованите в процеса институции.

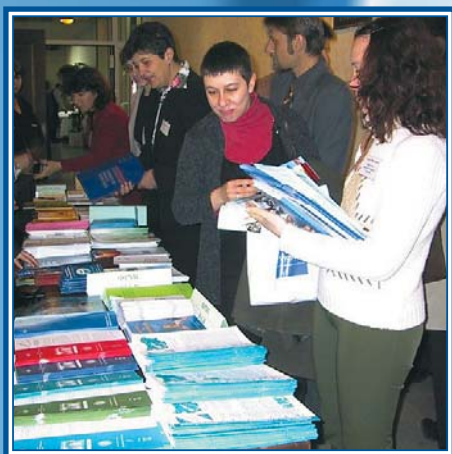
ИНФОРМАЦИОНЕН ОБМЕН

През последните шест години ФРМС събира бисерче по бисерче мъдростта на местното самоуправление и тазгодишната жътва е много богата, една цяла огърлица, която ще предадем на следващия мандат кметове. Благодаря от сърце на екипа на Фондацията, който е тази съкровищница на идеи и знания. - **Лъчезар Росенов, кмет на Община град Добрич (1995 - 2003), преседател на УС на ФРМС**

Считаме, че Европейският етичен кодекс за служителите на изборна длъжност в местните и регионални власти, публикуван от Вашата Фондация, ще ни бъде полезен с оглед предстоящите местни избори. - **Надежда Михайлова, преседател на Съюза на демократичните сили**

Изданията на ФРМС за финансиращи програми и предприемачески финансови инструменти на ЕС имат голямо значение за нас - те са медиатор между нашите проблеми, възможности и донорските организации. Особено ценим структурирането и пълнотата на информацията. - **Радка Желева, кмет на Община Алфатар**

Редовно ползвам информацията ви. Впечатляваща е Вашата загриженост за улесняване работата на общините. - **Светла Диева, Фондация "Мостове", Мадан**

През 2003 г. ФРМС публикува **40 печатни издания**, събра и разпространи **200 иновационни практики**, насърчаваше общините да си сътрудничат и да обменят опит чрез Информационната мрежа на местните власти (ЛОГИН), стимулира положителна конкуренция сред общините и отново присъди Годишната награда "Община новатор", публикува в уеб-страницата си над 180 нови материала и разработки, реализира 11 предавания по програма "Хоризонт" на БНР в месечната рубрика "Общински радио-форум", провокира с дейността си над 30 журналистически материала в националните медии.

Електронният седмичник **"За местната власт"** на ФРМС убедително се наложи като водещо и търсено електронно издание сред общините, НПО и разнообразни други потребители от цялата страна. Нарастващ брой организации потърсиха популярност за своите инициативи чрез е-седмичник, което свидетелства за утвърдената му репутация на изчерпателен, ценен и актуален източник на информация. В разпространените през 2003 г. общо 44 броя на седмичника ФРМС предостави 1000 страници с полезна и навременна информация. Списъкът с получатели на електронното издание достигна 2600. Изданието предизвика значителна по обем положителна обратна връзка от абонатите - през годината ФРМС получи стотици електронни писма.

Месечният информационен бюлетин **"Реформата в местното самоуправление"** за осма поредна година отстояваше позицията си на носител на актуални анализи и задълбочена професионална информация, както и поле за обмен на опит и гледни точки. Автори на половината от материалите в бюлетина бяха представители на общини и техни партньори. В периодичните си книжки **"Иновационни практики"** ФРМС представи 200 нови практики, много от които бяха репликирани в други общини. Проведени бяха три тематични конкурса за иновационни практики по темите "Електронно управление", "Подобряване на социалната среда" и "Прозрачност в местното самоуправление". Победителите бяха отличени на специални тематични ЛОГИН семинари, всеки от които бе своеобразен форум на новаторите за споделяне на водещ опит в тези области.

На 10 септември на официална церемония в София в присъствието на над 100 гости ФРМС връчи своята **Годишна награда "Община новатор 2003"**. Добилата изклю-

чителна популярност сред общините награда на Фондацията за новаторство в местното самоуправление бе присъдена за втора поредна година. Този път националния приз грабна Община Сливен, следвана на второ и трето място съответно от Община град Добрич и Община Мездра. ФРМС положи сериозни усилия и успя да провокира интереса на голяма част от общините да участват в конкурса за наградата. В него се състезаваха общо 50 български общини, споделили чрез ФРМС своите над 200 иновационни практики. Това количество се равнява на всички практики, събрани през предходните три години взети заедно.

През годината ФРМС адресира конкретни информационни нужди на местните власти и публикува следните актуални и посрещнати с голям интерес тематични издания:

"Коментар на Закона за устройство на територията"

"Сборник с европейски харти"

"Наръчник на домоуправителя - етажната собственост"

"Годишник на общините в България '2002'"

"Наръчник с финансиращи програми в подкрепа на местните власти"

"Сборник с обучителни материали за предприемаческите финансови инструменти на ЕС"

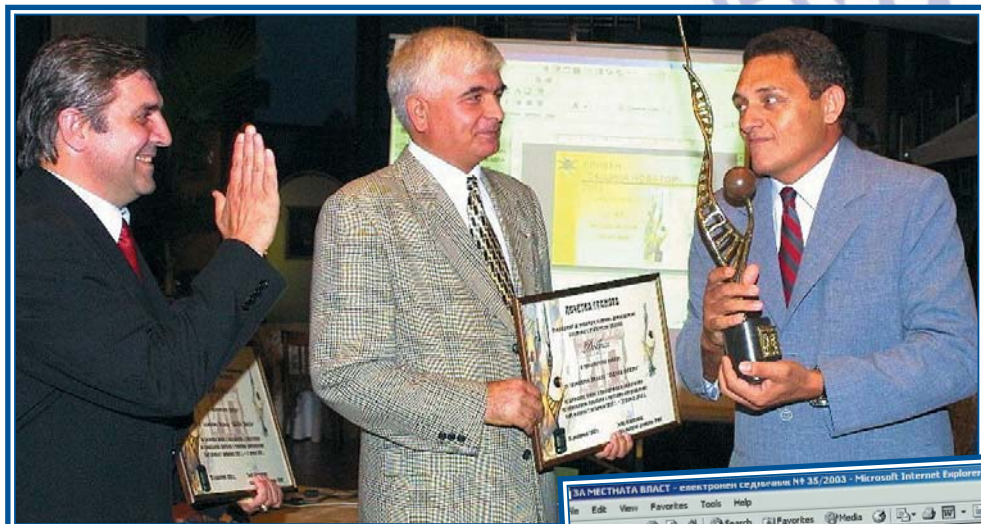
"50 идеи как успешно да служим на гражданите"

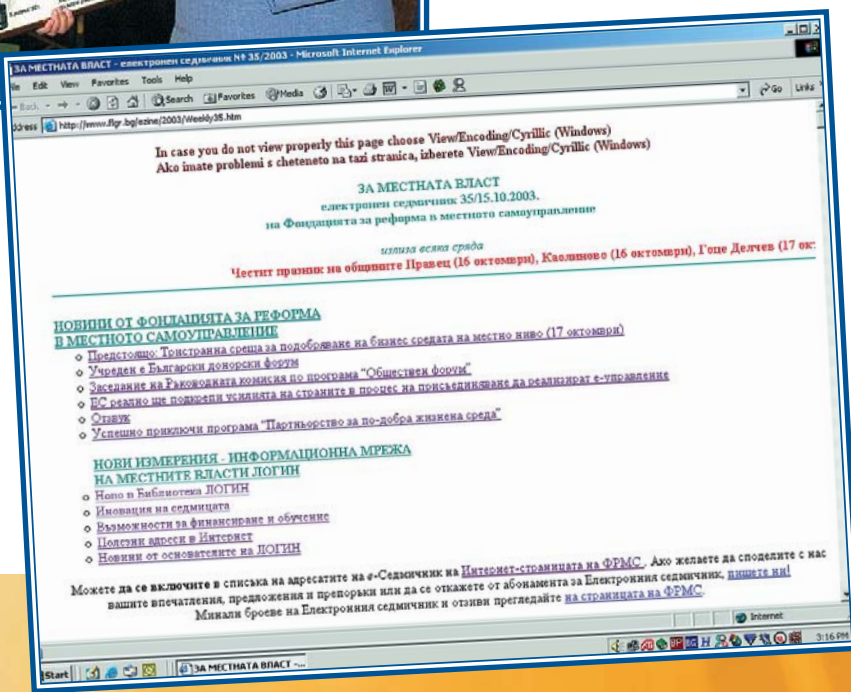

ФРМС регулярно обогатяваше с информация своите онлайн ресурси, като започна подготовка за цялостно обновяване на своята **уеб-страница**. През годината съдържанието на сайта нарасна с над 180 нови документа, а регистрираните посещения в него достигнаха 38 500. Информацията на страницата през 2003 г. се ползваше от над 320 посетители седмично.

През 2003 г. ФРМС продължи да реализира съвместно с Българското национално радио месечната рубрика **"Общински радио-форум"**. Излъчените 11 предавания в рамките на "Хоризонт до обед" всеки последен четвъртък от месеца представляваха достъпна за гражданите дискусия по актуални проблеми и място за споделяне на успешните практики на българските общини. Над 50 участници се представиха в рубриците, повече от половината от тях - кметове, председатели на общински съвети, общински специалисти и експерти, а останалите - представители на НПО, ръководители и експерти от централни и областни държавни институции, журналисти и граждани.

Чрез своята информационна дейност през 2003 г. ФРМС успя да провокира в публичното пространство дискусия по ключови теми като: етични норми за общинските съветници, прозрачност на местното самоуправление, електронно управление, местно икономическо развитие, капацитет на общините да усвояват еврофондове, приемственост между двата общински мандата. По много и различни начини ФРМС ефективно достигна до различни целеви групи - общини, НПО, медии, граждани. Според официално проучване на Фондация "Отворено общество", публикувано в "Дневник" през юли 2003 г., ФРМС се нарежда сред **първите пет най-известни и разпознаваеми** от обществеността нестопански организации в България.

Стратегическа цел 4

**ФРМС ИМА ДЪЛГОГОДИШЕН ОПИТ
В УПРАВЛЕНИЕТО НА ФОНДОВЕ
ЗА ПОДКРЕПА НА ПРОЕКТИ НА ОБЩИНИ
И НЕСТОПАНСКИ ОРГАНИЗАЦИИ,
КАТО ЕДНОВРЕМЕННО С ТОВА УКРЕПВА
ТЕХНИЯ КАПАЦИТЕТ ЧРЕЗ ЕКСПЕРТНО
СЪДЕЙСТВИЕ ПРИ РЕАЛИЗАЦИЯТА
НА ПРОЕКТИТЕ**

ПОДКРЕПА ЗА ПРОЕКТИ

Направеното от вас бе сравнително достъпно за всички общини и с изключително голяма полза, защото за пръв път гражданите видяха в организиран вид административните услуги. Благодаря на ФРМС и ААМР за тази първа крачка, след която може вече да се говори за електронно правителство. - **Димитър Калчев, министър на гържавната администрация**

Съдействието, което ми оказахте при реализацията на проекти, даде своя принос в избора на моите съграждани (на Местни избори '2003). - **Красимир Мирев, кмет на Община Търговище**

Благодарение на Вашето съдействие успяхме да изградим не само значими за нашите съграждани обекти. Заедно направихме най-важната крачка в мисията на всеки ръководител - възвръщане на доверието на хората към кметската институция. - **Иво Андонов, кмет на Община Силистра**

От името на всички организации и институции, чиито представители работиха в екип за подготовка на предложения по проект "Културен туризъм" на ФАР, изказваме искрена благодарност за навременната и безрезервна подкрепа, оказана от ФРМС. - **Петя Ацинова, изпълнителен директор на Агенция за регионално икономическо развитие - Стара Загора**

През 2003 г. ФРМС целенасочено осигури финансова, техническа и консултантска помощ на местни власти и нестопански организации, за усъвършенстване на административното обслужване, подобряване на жизнената и социалната среда на местните общности и укрепване капацитета на асоциациите на общини и общински служители. Програмите се реализираха с подкрепата на Американската агенция за международно развитие (ААМР), Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС) и Фондация "Чарлз Стюарт Мот".

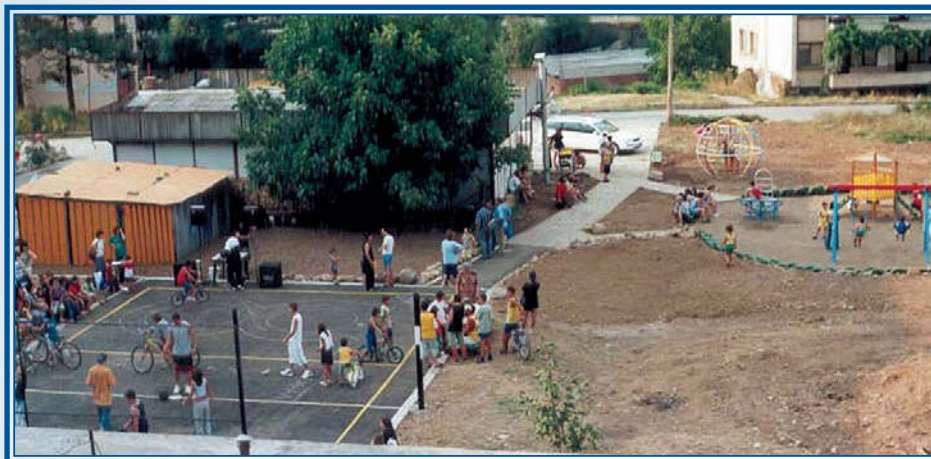

През 2003 г. ФРМС осъществи програмата "Партньорство за по-добра жизнена среда" с финансовата подкрепа на ААМР. Програмата целеше да обедини усилията на гражданите, неправителствените организации, местната власт и бизнеса да обсъдят актуални проблеми, да стигнат съвместно до удачни решения и чрез конкретни проекти да действат заедно за подобряване условията за живот на местни общ-

ности. Общо 300 000 лв. бе прякото финансиране за проекти на класиралите се в конкурса 24 нестопански организации от общо 169 кандидати от цялата страна. Местните общности осигуриха за проектите собствен принос под формата на услуги, материали или парични средства на обща стойност близо 250 000 лв., което бе над 80% от осигуреното от ФРМС/ААМР финансиране. Резултат от изпълнените проекти са изградените и облагородените места за отдих, площадки за игри и развитие на децата, комуникационни и инфраструктурни подобрения.

В качеството си на Офис по проектите към програмата "Обществен форум" на ШАРС, през изтеклата година ФРМС подпомагаше разработването на проекти и извършваше интензивно наблюдение и оценка на реализацията на одобрените проекти в различните общини, участващи в отделните кръгове на програмата. Така екипът на Фондацията работи през 2003 г. по 132 проекта, инициирани от форумите, на обща стойност 1 370 000 лв.

През 2003 г. ФРМС продължи реализацията на програмата "Подкрепа за проекти на регионални асоциации на общини и професионални асоциации на общински служители и съветници" с финансиране от ААМР. Помощ на обща стойност 700 000 лв. бе предоставена за дейността на 10 регионални асоциации на общини и 5 професионални асоциации на общински специалисти. Подкрепата бе ползвана главно за укрепване капацитета на общините-членки на асоциациите и осъществяването на конкретни местни инициативи.

През 2003 г. ФРМС осигуряваше **експертна подкрепа за усъвършенстване на административното обслужване** в 37 общини с функциониращи центрове за услуги на гражданите, изградени с помощта на ФРМС/ААМР през последните години. Заедно с това Фондацията оказва консултантска помощ на седем други общини, предприели изграждането на центрове със собствени ресурси. Изводите от дискусиите от проведения през февруари 2003 г. дискуссионен форум "е-Местни вл@сти" очертаха полезни насоки, в които екипът на ФРМС се зае да работи за подкрепа на общините с изградени центрове за услуги. ФРМС проведе посещения за мониторинг и консултации в 17 общини по актуални проблеми от работата на централите и задълбочени дискусии за анализ на състоянието и ефективността им. На по-малките общини бе оказана експертна техническа помощ за решаване на проблеми по компютърната мрежа, програмното и хардуерното осигуряване. Фондацията даде възможност за обмен на информация и актуални практики между централите, като организира през юни 2003 г. регионални работни срещи, в които се включиха ръководители и системни администратори от всички общински центрове за услуги в страната.

Същевременно ФРМС подкрепи с **консултантска и методическа помощ** общините Каляяново, Угърчин, Елин Пелин, Правец и Пирдоп, демонстрирали готовност да изградят свои центрове със

собствени ресурси, както и Севлиево и Трявна, получили подкрепата на ШАРС за тази цел. ФРМС активно участва в подготовката за старта на първата в България електронна област - област Габрово, където четирите общини в областта и областната администрация вече официално обменят помежду си информация и данни по електронен път.

ФРМС подкрепи 21 проекта по програмата **"Подобряване на социалната среда"**, реализираща се в 10 пилотни общини с подкрепата на Фондация "Чарлз Стюарт Мот" в периода септември 2002 г. - юли 2004 г. Общата стойност на грантовете за местни организации по програмата е \$54 000. ФРМС подпомага на конкурсен принцип инициативи на нестопански организации в партньорство с местната власт и други заинтересовани страни за подобряване на социалната среда в пилотните общини Кресна и Струмляни, Годеч и Своге, Батак, Брацигово и Пещера, Джебел, Кирково и Момчилград. Бенефициенти на дейностите по проектите са деца от социално слаби семейства, деца от малцинствата, деца и възрастни с увреждания, самотни и неподвижни възрастни хора, безработни младежи.

През 2003 г. членове на екипа на ФРМС участваха в качеството си на експерти в разработването на методология за подготовка на общински и регионални планове за развитие и Националната стратегия за развитие на екотуризма в България.

Стратегическа цел 5

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

Програмата за техническо побратимяване, подкрепена от ААМР и изпълнявана от МАГУ и българската ФРМС, има отличен опит в прилагането на технологични, управленски и административни иновации на местно ниво. Тези нововъведения станаха възможни благодарение на усърдието на дузина американски градове, работещи в партньорство с българските си колеги. - Джеймс Пардю, посланик на САЩ в България

Искам да изразя благодарността си към МАГУ и ФРМС за това, че станахме част от тази интересна и много полезна за българските общини програма. С нашия партньор от САЩ работим за привличане на чуждестранни инвеститори и изграждане на нова стратегия за развитието на туризма в Плевен. Това са два изключително важни проекта за нас. Опитът на колегите от Шарлотсвил е много успешен и заедно с тях ще търсим решение на най-главните въпроси - икономическото развитие, инфраструктурата, намаляване на безработицата. Ще се опитаме да вложим техния опит в нашите реалности. - Найден Зеленогорски, кмет на Община Плевен

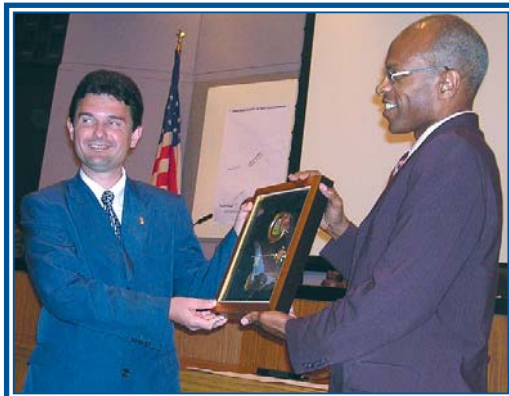
Изключително сме удовлетворени от работата с колегите в Силистра и Разград. Всички, с които общуваме в България, са много дружелюбни и изключително професионалисти, което високо ценим. Това са едни добри отношения на взаимен обмен. - Джеф Хогланд, заместник градски управител на Кетеринг, Охайо, САЩ

През 2003 г. Фондацията продължи усилията си в подкрепа на местните власти за установяване и реализация на нови международни партньорства и контакти. ФРМС използва ефективно международния опит за надграждане на българските общини, повиши информираността и консултира местните власти и техни партньорски организации за инициативи по побратимяването и трансграничното сътрудничество, разпространи и мултиплицира в други български общини добри практики и модели, разработени в предишни периоди, и разшири участието си в международни програми в региона.

Деятелностите по Програмата за техническо побратимяване между български и американски общини през 2003 г. отбеляза нов важен етап в реализацията на нейната Четвърта фаза. Програмата, финансирана от ААМР и изпълнявана съвместно от ФРМС и Международната асоциация на градските управи (МАГУ), вече седем години успешно действа в България. През изминалата година кръгът от български участници в програмата се разшири и достигна **общо 21 общини**. Създадох се две нови българо-американски партньорства - между Община Карлово и град Уинчестър, Вирджиния, и Община Плевен и град Шарлотсвил, Вирджиния. Създадено бе и едно многостранно партньорство, обединяващо в общ проект общините Елхово, Болярово и Тунджа с екип американски експерти. Успешно разработените по програмата в предходните години модели и практики по управление и поддръжка на общинската инфраструктура и управление на твърди битови отпадъци се мултиплицираха в **три нови български общини** - Пловдив, Радомир и Кюстендил.

В рамките на съществуващите българо-американски партньорства през 2003 г. започна изпълнението на **12 технически проекта**, от които три нови проекта се разработват в сферите на екологията и управлението на инфраструктурата. ФРМС и МАГУ предоставиха финансиране от **14 000 щ.д.** за проектите и за мултиплициране на успешни практики. Средствата ползваха седем български общини за дейности

ФРМС ИМА ИЗГРАДЕН КАПАЦИТЕТ
ДА ПОДПОМАГА МЕЖДУНАРОДНИТЕ
КОНТАКТИ НА ОБЩИННИТЕ
ЗА ПРОФЕСИОНАЛЕН ОБМЕН
НА ИДЕИ, ОПИТ И УСПЕШНИ
УПРАВЛЕНСКИ ПРАКТИКИ
МЕЖДУ ЛИЦА НА ИЗБОРНА
ДЪЛЖНОСТ И ЕКСПЕРТИ

като: покупка на оборудване, техника и контейнери за смет, ограждане на сметище, публикация на информационни брошури, разработване на експлоатационен план за утайки от ПСОВ и провеждане на маркетингово проучване за използване на утайките.

ФРМС продължи да разпространява положителния опит от програмата до повече български общини чрез обучение. През годината ФРМС проведе два тематични семинара за представители на други 20 общини извън участващите в програмата по темите: Методология за анализ на ползите и разходите при изграждане на сметища, претоварни станции и други инфраструктурни обекти; Реконструкция и реорганизация на сметища и управление на твърди битови отпадъци.

През 2003 г. ФРМС стартира проект **"Местно икономическо развитие и маркетинг на българските общини"**, с който се надгражда постигнатото до момента в тази област по Програмата за техническо подобримаване. Проектът укрепва капацитета на общините да прилагат професионален подход в реализация на проактивни общински програми за икономическо развитие, да разширяват възможностите за подкрепа на бизнеса, да привличат инвестиции, да осъществяват успешно маркетинг на своите ресурси и потенциал. В него участват 14 български и 9 американски общини. През изтеклата година ФРМС последователно изграждаше капацитета на **18 общински експерти по местно икономическо развитие** чрез професионално обучение. Фондацията проведе за тях два едноседмични курса и три тематични семинара по темите: Основи на икономическото развитие; Стратегическо планиране; Икономическо планиране; Подготовка на професионални презентации; Развитие и маркетинг на индустриални паркове; Маркетинг на терени и сгради; Създаване на консултативни съвети по бизнес развитие към общините. Паралелно с експертната помощ на американските специалисти стартира изпълнението на 14 проекта в областта на местното икономическо развитие във всяка община. Извършен бе анализ и оценка на ресурсите на всяка от 14-те общини и бяха изготвени техни цялостни икономически профили.

През 2003 г. ФРМС разработи основната структура на нов **маркетингов уеб-сайт на българските общини (www.invest.bg)**, който да ги представя професионално и успешно пред потенциални инвеститори. Екип от експерти по местно икономическо развитие към ФРМС представи щанд на български общини и местни фирми в две българо-американски **търговско-инвестиционни мисии** в София, което бе високо оценено от Търговската служба и Службата на Департамента по земеделие към Посолството на САЩ в България. ФРМС подпомогна създаването на мрежа на общинските специалисти по местно икономическо развитие и изготвянето на статут за учредяване на тяхно професионално сдружение. Фондацията изгради добри работни взаимоотношения с Министерството на икономиката и Агенцията за чуждестранни инвестиции (АЧИ) за осигуряване подкрепа на национално ниво за местното икономическо развитие и привличането на инвестиции в общините. Изготвен бе Меморандум за сътрудничество между ФРМС и АЧИ.

ФРМС се включи като партньор в програма за подкрепа на местните власти на Босна и Херцеговина до 2005 г., финансирана от ААМР. Така през септември 2003 г. Фондацията организира едноседмично обучително посещение в България на представители на шест общини от Босна и Херцеговина, които проучиха водещ български опит по изграждане на общински центрове за услуги и информация.

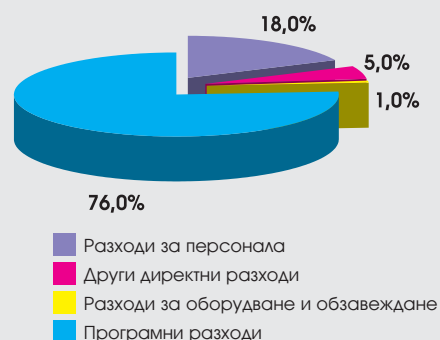
УСТОЙЧИВОСТ

През изминалата година ФРМС продължи да полага активни усилия за осигуряване на своята устойчивост като организация с идеална цел. Предприети бяха конкретни действия за регулярно надграждане професионалните умения на екипа, разнообразяване на източниците за финансова подкрепа и установяването на стратегически партньорства.

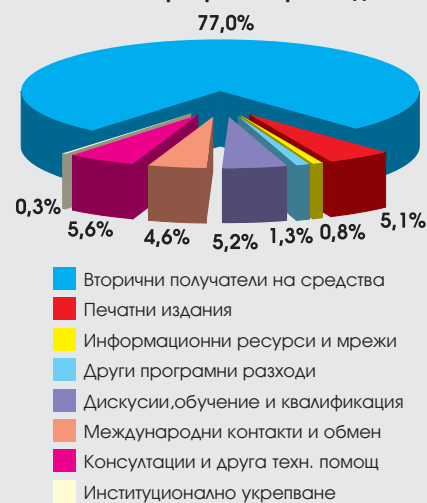
Програмите и дейностите на ФРМС през 2003 г. бяха реализирани основно благодарение на подкрепата на **Американската агенция за международно развитие (ААМР), Фондация "Чарлз Стюарт Мот", Институт "Отворено общество" - Будапеща, Фондация "Отворено общество" - София и Швейцарската агенция за развитие и сътрудничество (ШАРС)**. 76% от разходваните от ФРМС средства през изминалата година са за програмни цели (Фиг. 1). Основен дял от програмните разходи на ФРМС (77%) представляват средствата, предоставени като директни грантове за проекти на български общини и нестопански организации (Фиг. 2). Повече от половината от тези средства (62%) са усвоени за дейности и инициативи на съществуващи и новосъздадени асоциации на общини и професионални асоциации на общински служители (Фиг. 3). През ноември 2003 г. стартира годишен одит на основния грант на ФРМС, извършван от "Делойт и Туш".

В стремежа си да диверсифицира своите донори през изтеклата година ФРМС подготви **осем нови проектопредложения** и участва в конкурси за финансиране по различни програми. През март 2003 г. бе одобрен проект с участието на ФРМС - Проектът MALLE за управление на обучението през целия живот в образованието. През ноември 2003 г. Фондацията получи одобрение на проект "Мобилизиране на местните общности" по програма ФАР "Развитие на гражданското общество". Проектопредложения бяха подадени по програмите ФАР - Трансгранично сътрудничество, World Learning/AAMP, Грюндвиг I, Фондация "Отворено общество".

Фиг. 1 - Структура на разходите

Фиг. 2 - Програмни разходи

Фиг. 3 - Вторични получатели на средства

През 2003 г. ФРМС стана учредител на Сдружение "Български донорски форум". ФРМС е активен член на сдружението като организация, която допринася за устойчивото развитие на местно и регионално ниво чрез подобряване на институционалната среда, координация и съгласуване на донорските политики в България.

В Управителния съвет на ФРМС участват професионалисти и личности със значителен принос в развитието на публичната администрация и гражданското общество. През изминалата година съветът изпълняваше активна роля във формирането на управленската политика на Фондацията, а неговите членове допринасяха с експертните си познания и опит за ефективното изпълнение на програмите на ФРМС.

Екипът на Фондацията е добре информиран, компетентен и отзивчив. Състои се от 24 служители, които работят заедно с общинските специалисти по конкретни програми и общински проекти, прекарват краткосрочни стажове в общини, провеждат посещения по места и срещи в офиса на ФРМС. Служители на Фондацията преминаха квалификационни курсове за надграждане на своите знания и умения. Периодично се провеждаха обучения за организационно развитие и работа в екип. Членовете на Управителния съвет и екипа на ФРМС активно участваха в семинари и форуми в страната и чужбина, където придобиха ценен опит в своята област на работа и представиха успешни български практики.

През отчетния период ФРМС изпълни всичките си планирани дейности, като в същото време прояви гъвкавост при посрещането на възникващите нужди от обучение и консултации на различни институции и организации.

Управителен съвет на ФРМС

Лъчезар Росенов, председател на УС на ФРМС, кмет на Община град Добрич (1995 - 2003 г.)

Дени Каменов, заместник председател на УС на ФРМС, консултант по местно самоуправление, кмет на Община Видин (1991-1995 г.)

Белин Моллов, съветник на министъра на регионалното развитие и благоустройството по въпросите на европейската интеграция

Румен Драганов, мениджър в сферата на туризма

Савин Ковачев, заместник министър на регионалното развитие и благоустройството

Джулия Уоткинс, президент на Американския университет в България (1993 - 2003 г.)

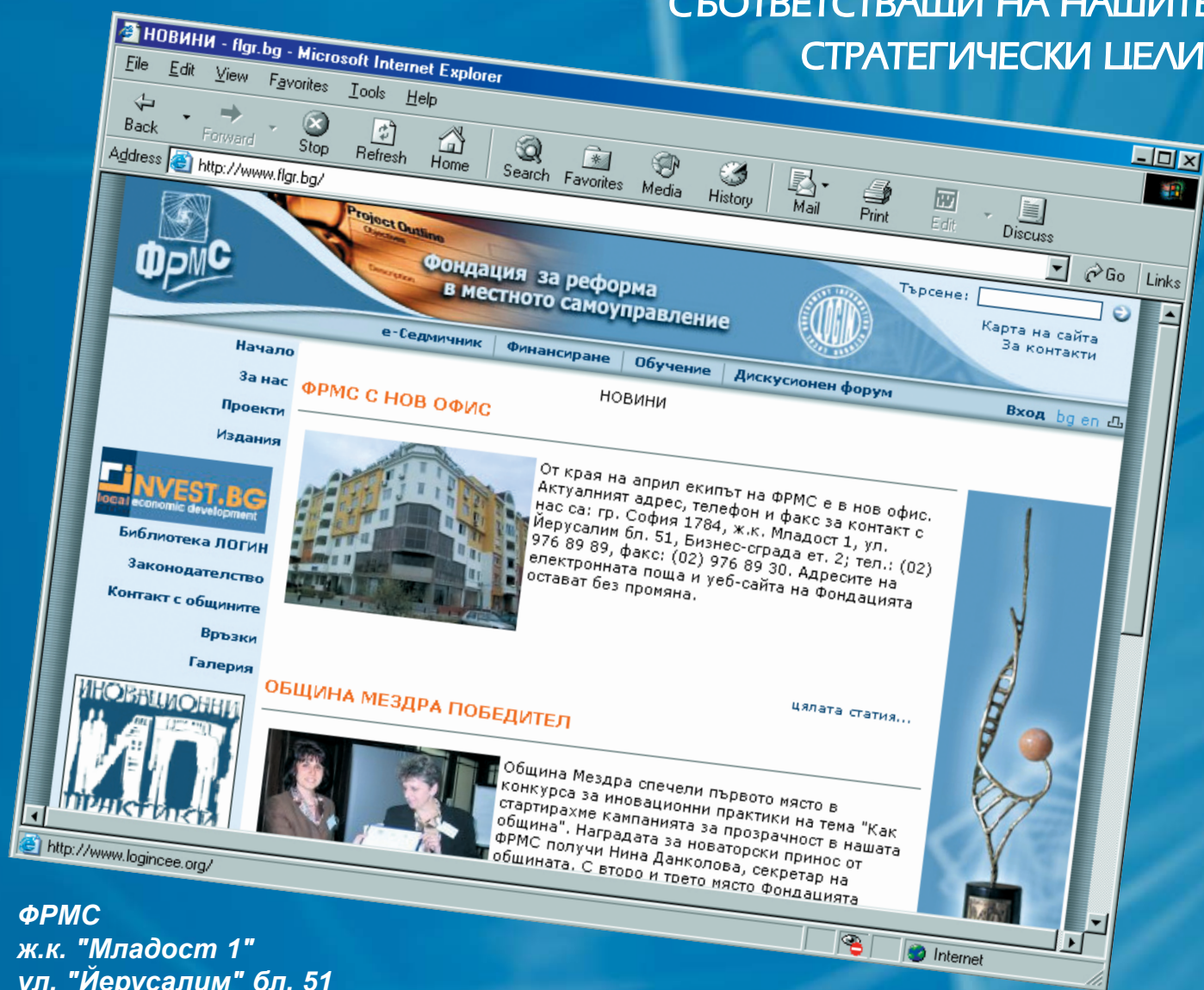
Гинка Капитанова, изпълнителен директор на ФРМС, кмет на Община Златоград (1991-1995 г.)

Емилия Панайотова, старши асистент, юридически факултет, СУ "Климент Охридски"

ФРМС МОЖЕ УСПЕШНО ДА СПОДЕЛЯ СВОЯ НАТРУПАН ОПИТ И ЕКСПЕРТЕН КАПАЦИТЕТ С ОРГАНИЗАЦИИ И АГЕНЦИИ, РАБОТЕЩИ В СФЕРАТА НА МЕСТНОТО САМОУПРАВЛЕНИЕ!

**ОТВОРЕНИ СМЕ ЗА ПАРТНЬОРСТВА
В РЕАЛИЗАЦИЯТА НА ПРОГРАМИ,
СЪОТВЕТСТВАЩИ НА НАШИТЕ
СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ!**

ФРМС
ж.к. "Младост 1"
ул. "Йерусалим" бл. 51
Бизнес-сграда, офис 2
гр. София 1784
тел.: (02) 976 89 89
факс: (02) 976 89 30
е-поща: flgr@flgr.bg
уеб-страница: www.flgr.bg

Издава Фондацията за реформа в местното самоуправление с финансовата подкрепа на Американската агенция за международно развитие